

mostra sobre la música que ofereixen. Ara ja no caldrà preguntar a algú allò de «què tal aquest grup?». El catàleg s'actualitza de manera constant, amb dades sobre els grups, com ara novetats discogràfiques. En definitiva, el món de l'havanera es modernitza i s'adapta a la tecnologia imperant, i ofereix, doncs, *havanerus* a la carta.

>> El catàleg d'interprets d'havaneres de la Fundació Ernest Morató reuneix una trentena de grups i solistes.

LA CERDANYA

Text i foto > SANDRA ADAM AUGER

Mil pàgines per a la història de la Cerdanya | La col·lecció «Història de les Comarques Gironines» ha crescut, i és que el passat mes de maig es va publicar un nou volum dedicat, en aquest cas, a la comarca de la Cerdanya. El volum, titulat *Història de la Cerdanya*, ha estat dirigit per Pere Gifre i editat per la Diputació de Girona. Aquest és un llibre ambiciós tant pel que fa a la cronologia com a la coordinació dels seus autors. Gairebé mil pàgines escrites per seixanta-quatre especialistes en cada un dels períodes històrics treballats. El llibre comença per la prehistòria, en què parla dels primers pobladors, i acaba l'any 2009, moment en el qual es presentà la Llei de Cerdanya al Parlament de Catalunya. L'obra ha estat concebuda pensant en la Cerdanya històrica, sense límits fronterers ni provincials.

Malgrat que, de ben segur, alguns dels textos estan a punt de ser superats per noves recerques, la publicació d'aquest volum és fonamental per marcar l'estat de la qüestió avui dia. Un llibre de capçalera per tots aquells que estimin la història de la vall cerdana.

Cerdanya Music Festival 2021

D'uns anys ençà, durant els estius, Cerdanya gaudeix d'una agenda musical considerable. Entre el Festival d'Hix, els concerts del Festival de Música Antiga dels Pirineus (FeMap), el Festival Transfronterer i els nombrosos concerts programats durant les festes majors municipals, cada any podem gaudir de concerts, ja siguin de pagament o bé gratuïts.

Aquest estiu, Cerdanya ha fet un pas més en aquest àmbit gràcies al Cerdanya Music Festival, que ha portat a Alp artistes internacionals com els Gipsy Kings, Nathy Peluso o Morat. El cartell l'han completat Aitana, Sopa de Cabra, Rosario, Manel i Hombres G. Un cartell llamener que ha volgut imitar altres festivals que es fan al país, com ara el Festival de Pedralbes.

Una iniciativa d'aquestes característiques permet la descentralització dels concerts a l'àrea metropolitana, als quals la gent del Pirineu tenim dificultats per assistir. Així mateix, si bé en un principi semblava un producte elitista, els preus de les entrades han estat entre els 26 euros i els 70 euros. Només ha calgut esperar el mes d'agost i... l'inici de l'espectacle!

LA GARROTXA

Text i foto > JOAN SALA

La comarca fa millores | Dins el nucli de les Planes d'Hostoles hi ha un conjunt de fonts, safareigs i places que es restauren per tal de posar en valor uns indrets del patrimoni de la

>> Presentació del llibre *Història de la Cerdanya*. D'esquerra a dreta: Pere Gifre, director de la col·lecció «Història de les Comarques Gironines»; Albert Piñeira, alcalde de Puigcerdà; Roser Bombardó, presidenta del Consell Comarcal de la Cerdanya, i Erola Simon, directora de l'Arxiu Comarcal de la Cerdanya.

població. Són unes millores incloses en el programa del Fons Europeu de Desenvolupament Regional, FEDER, impulsat des del Consell Comarcal de la Garrotxa. En total són vuit les actuacions que van començar al Mas Vedruna, amb la restauració de cinc fonts, dos safareigs i una plaça: són la font del Lleó, la font de la plaça U d'Octubre, la font de la Bomba, la font de l'Àngel, el safareig del Torrent Llameca i la plaça, la font i el safareig de la Vedruna. En una altra població, Tortellà, i gràcies a una subvenció de la Diputació de Girona, en el marc del Fons de Cooperació en Inversions, s'han pavimentat diversos trams del nucli urbà (carrers Amargura, Sant Jaume, Sales, travessia Ciutadella, encreuament Casino i avinguda de la Diputació), i s'han canviat els fanals del carril bici. Tot i que enlloc la situació no és pròspera, es van fent obres necessàries i que s'agraeixen.

Una primera comunitat energètica a la Vall d'en Bas

| L'Ajuntament de la Vall d'en Bas segueix endavant amb el projecte europeu Interreg MED Renewable Energy, en col·laboració amb la Diputació de Girona i amb el suport del FEDER, després que el projecte presentat pel consistori hagi estat seleccionat com a ETU *flagship case*; és a dir, projecte emblemàtic i l'únic seleccionat de tot Catalunya. Els altres projectes que han escollit s'ubiquen en diversos punts del Mediterrani, com ara l'illa de Sicília, Grècia o Croàcia. El programa s'organitza a partir de comunitats temàtiques de projectes, i en concret el Renewable Energy és el projecte horitzontal que es dedica a la promoció de les energies renovables en el conjunt de zones rurals. Gràcies a aquest projecte, la Vall d'en Bas rebrà assessorament tècnic en matèria de transició energètica, i continuarà el camí cap a l'establiment d'una primera comunitat energètica a la vall. Resulta molt estimulant poder assenyalar la iniciativa punta d'alguns ajuntaments en temes de tanta actualitat com aquest.

Un mur de bitàcola a les Planes d'Hostoles

| Un mural dedicat a les revoltes remences pintat per l'artista Roc Blackblock a la façana de la sala polivalent de les Planes d'Hostoles forma part del projecte «Murs de bi-

tàcola», una iniciativa per il·lustrar i fer ben visible als carrers de les poblacions els episodis de la nostra història. L'objectiu és recuperar la memòria col·lectiva, elaborant, juntament amb historiadors i professionals del món de la comunicació, un web que reculli els murals que hi ha repartits per la nostra geografia. La vall d'Hostoles i d'altres de veïnes van ser escenaris de les revoltes remences, les quals es poden considerar la primera revolta política de la societat catalana. La frase que il·lustra el mural, «El temps de servitud ha acabat», va ser una de les màximes que es pronunciaren arran de la signatura de la Sentència de Guadalupe, que posà fi al conflicte.

>> El mural dedicat a les revoltes remences pintat per Roc Blackblock a les Planes d'Hostoles.

EL GIRONÈS

Text i foto > **DANI VIVERN**

Promotors d'alta volada | Dos activistes culturals que han fet molt per posar Girona en el mapa del món —Josep Tarrés i Elsa Peretti— ens han deixat aquesta primavera, als 91 i 80 anys, respectivament. Tots dos estimaven l'art i el patrimoni, amb prou decisió i fermesa per fer realitat els seus projectes. A Tarrés, Girona li deu la recuperació del Call i, de retop, la revitalització del Barri Vell amb l'atractiu afegit de Temps de Flors. Per cert, tot i la supressió dels espais interiors per la COVID-19, s'ha aconseguit fer una edició prou digna d'aquesta mostra.

La Fundació Nando i Elsa Peretti, amb seu a Roma però amb delegació a Sant Martí Vell, on Peretti residia, també ha ajudat a preservar el patrimoni local: la restauració de l'església de Sant Martí només n'és un petit

exemple, potser no tan conegut com la participació de Peretti al DOR Museum, a Sant Julià de Ramis. El seu emplaçament i, sobretot, la pandèmia han impedit —almenys de moment— que agafés més volada la recent reconstrucció de tot el conjunt fortificat. I més recent és el Premi Nacional de Cultura que ha rebut el polifacètic gironí Narcís Comadira, escriptor, traductor i pintor, juntament amb quatre personalitats més, concedit pel Consell Nacional de la Cultura i de les Arts en la 47a edició del guardó.

Patrimoni antic i art modern | Va augmentant la documentació històrica, abans gairebé patrimoni d'investigadors, i ara disponible telemàticament per al públic. Mig miler de fotos, mil dos-cents documents i d'altres materials del fons de la fàbrica Grober han estat cedits per la família Borrell Martí al Servei de Gestió Documental municipal.

Sense deixar els temes culturals, cal esmentar dues exposicions que els gironins han trobat de força interès, o així ens ha semblat detectar-ho. CaixaForum Girona presentava fins aquest agost, a la Fontana d'Or, les tècniques amb què PIXAR Animation Studios crea els seus personatges cinematogràfics. També s'ha comentat molt positivament la instal·lació «Incerta via», a la Casa de Cultura, amb obra de set artistes que forma un discurs únic sobre la fragilitat de l'ésser humà i el seu pas pel temps. Inquietant, suggeridor, el muntatge reconcilia l'espectador amb l'art contemporani, sovint massa allunyat de l'estètica i massa proper a l'astracnada. No ha estat aquest el cas...

>> Un aspecte de la instal·lació «Incerta via», a la Casa de Cultura.

Menys debat i més batre | I les arbitrarietats i derives de l'Administració local continuen pel bon camí, vist que en el ple del 10 de maig passat es

dedicava gran part del temps a debatre entelèquies de poca o gens relació amb la feina que se suposa que ha de fer un consistori: ni la salut mental del jovent arran de la pandèmia ni els esforços per aturar l'armament nuclear encaixen en un debat municipal que es vulgui productiu. Mentrestant, continua en la més completa indefinició la propietat del terreny denominat *Illa del Ter*, precari aparcament per als usuaris de l'Auditori; es perpetua l'embut de cotxes, bicicletes i passejants al vial que creua Sant Daniel, estret i amb poca visibilitat; la saturació de La Sopa «ja fa escudella», com dèiem a casa d'un assumpte que s'allargava massa; i l'ocupació d'habitatges, a Santa Eugènia i a Sant Narcís, està passant d'un *allegro andante* a un *fortissimo* que ja clama al cel. Es van fent estudis, plans i recomptes sobre el sensellarisme, però se'n troba a faltar un d'igualment interessant: el del pocavergonyisme i l'incivisme en augment.

EL PLA DE L'ESTANY

Text i foto > **XAVI XARGAY I OLIVA**

Ganxet | No costa gens imaginar una dona gran fent ganxet vora la llar o prenent la fresca a la porta del carrer, mentre aconsella a la seva neta que no vagi sola al bosc o controla el moviment de les veïnes, amb les ulleres rodones just a la punta del nas. Però les ganxeteres conegudes com *Les guerrilleres del ganxet* no són ni velles ni temen per la seva neta bosquetana. Són dones pladestanyenques que han fet de la seva afició un art de masses. Des de fa temps que intervenen en espais públics banyolins, tapant, com cristos del ganxet, arbres, la rotonda de davant la Clínica, la font de davant l'Ajuntament i la pesquera oficina de turisme o intervenint en el Temps de Flors gironí de 2018. Aquesta vegada, però, s'han superat. Més de seixanta dones de la comarca han aprofitat el confinament per teixir les trenta mil flors de ganxet per cobrir les parets de les quaranta-quatre arcades de la plaça Major banyolina i transformar-la en un cant de color, en un equilibri ro-